

Участието на евреитѣ презъ войнитѣ за обединение.

Силниятъ подемъ, който започна следъ тая победоносна за българското орѹжие война, къмъ напредѹкъ и възходъ на българския народъ, носеше благоденствие за всички народности живущи въ България. Успѣхътъ на тоя подемъ се дължи, преди всичко на толеранитостта на българския народъ и на готовността на всички народности да бждатъ лоялни граждани къмъ държавата и готови да изпълнятъ своя дългъ.

Доказателство за своята лоялность тѣ дадоха най-вече презъ време на дветѣ обединителни войни 1912/13 и 1915 — 1918 г. Наредъ съ българскитѣ офицери, подофицери и войници се сражаваха и евреитѣ, на много, отъ които бѣха украсени гърдитѣ съ ордени за храбрость. Тая готовность да се жертвуватъ за българския народенъ идеалъ—обединенито на българския народъ и освобождението на потиснатитѣ подъ чуждо иго не бѣше по заповѣдь, а съ пълно съзнание за изпълнение на своя дългъ, защото свободата, която щѣха да получатъ българитѣ подъ турско, сръбско, ромънско или гърцко иго, щѣше да се получи и отъ евреитѣ, живущи въ тия останали подъ чуждо владичество български земи. Наредъ съ гробоветѣ на българскитѣ герои се редатъ и тия на тѣхнитѣ другари евреи, чийто имена въ навечерието на празника на храбростта се повикватъ презъ време на зарята съ церемония, уреждана отъ всѣки гарнизонъ и се чува отговора:

„Падна на бойно поле за Родината“

Каква по голѣма награда, каква по-незиблена отрада за тѣхнитѣ близки и въобще за евреитѣ въ България, отъ тоя величественъ мигъ; когато бойнитѣ знамена се развѣватъ, жертвеницитѣ отправятъ тамнянения димъ къмъ небеснитѣ селения, а тржбитѣ призоваватъ всички живи и мъртви бранници за провѣрка, и за отсѣтстваващия да се отговори:

ПАДНА СЪ ЧЕСТЬ ЗА РОДИНАТА!

И не напусто младитѣ еврейчета пѣятъ заедно съ другари българчета, пѣсенъта на великия български поетъ и воевода Ботевъ.

Тозъ който падне въ бой за свобода
той не умира, него жалѣятъ
земя и небо, звѣръ и природа
и пѣвци пѣсни за него пѣятъ.

Послесловие

Въ България живѣятъ въ тоя моментъ 49320 евреи, отъ тѣхъ въ селата има само 1512 души. Най-много живѣятъ въ София, следъ това Пловдивъ, Русе, Варна, Видинъ, Дупница, Шуменъ, Ямболъ, Ст. Загора, Бургазъ, Хасково и др. Отъ всички български евреи, български поданици сж 45,512, а